

A PARATÖLGY

Zoltán György
Zol-Gém Kft.

A paratölggy fontos alapanyag volt a régmúlt időkben. Hajóépítésre és szerszámgyártásra is használták. Ma leginkább arról ismerjük, hogy ez a faj termeli a parafát, azt az anyagot, amit világszerte borosüveg dugójaként használnak.

A mediterrán térségben, a Földközi-tenger nyugati vidékein honos. Legfontosabb állományai az Ibériai-félszigeten találhatóak. Termeszti a Krím-félszigeten, a Kaukázusban, Virginiától délre és Kaliforniában. Kisebb területen Japánban, Koreában és Dél-Afrikában. Családi neve: Fagaceae.

AZ ÉLŐ FA JELLEMZŐI

A paratölggy 10–12 méter magas, örökzöld fa. Levele nem öblös, mint a hazai nemes tölgyeké, hanem fűrészfogas vagy egészen ép. Koronája ágas-bogas, szá-

bálytalan, a kérge szürke, mélyen repedezett. A parafa egy könnyű és rugalmas kéregszövet, mely sok helyen előfordul, de egyetlen növény sem hoz létre olyan vastag parafa réteget, mint a paratölggy, mely évente néhány milliméterrel gyarapítja a pararétegeit.

MIKROSZKOPIKUS JELLEMZŐ

A paratölggy faanyagát hasonló sejtek építik fel, mint a többi tölgyet, de a Mediterrániumban gyakran előforduló vízhiány számlájára írható, hogy a korai pásztában gyakran nem képződnek a gyű-

rűs likacsúakra jellemző nagy edények. Megfigyelések szerint a kéreghántás hatására a törzs vízvesztése megnövekszik, és ennek köszönhetően az edények száma megnő a hántást követő évgyűrűkben. Tillisz előfordul. Az edények közül nagyobb megnyiságú tracheidát találhatunk. Egysoros és széles bélsugarak is előfordulnak.

FAHIBÁK, FAKÁROSODÁSOK, TARTÓSSÁG

Bár a parafa ellenálló, mégis gyakran előfordul benne repedés, illetve

szívesen költöznek bele különböző rovarok, különösen a hangyák.

FIZIKAI TULAJDONSÁGOK

Sejtszerkezetének köszönhetően érdekes mechanikai tulajdonságok jellemzik a parafát.

Ebben két tulajdonságnak van nagy szerepe: a sejtfalak el tudnak hajolni, hullámossá válnak anélkül, hogy repedések keletkeznének rajta. Nyomás hatására összetömrödik, de törés nem tapasztalható.

A PARAFÁ HÁNTÁSA

A fákat 25–30 éves korukban kezdik hántani. Ekkor mintegy 120 cm-es magasságig fejtik le az első, repedezett kérget, óvatosan, hogy a háncsot és a kambiumot ne sértsék meg.

Fejtés után megjelölik a fákat és csak minden 9. évben fejtik a kérget. Az idős fákat kivágják, és tűzifaként, valamint a bútorkészítésnél használják. A lehántolt kérget 1,5–2 m hosszú darabokba vágva az ültetvényen halomba rakják és minimum 6 hónapig tárolják.

Ezután kerül a feldolgozóba, ahol gőzölik, főzik. A parafa kéreg egyharmadából készülhet dugó, a

minőség függvényében a nagyobb részéből egyéb, rendkívül fontos használati tárgy.

FELHASZNÁLÁSI TERÜLET

A parafából használati tárgyak és dísz tárgyak, padló- és falburkoló anyagok, törékeny áruk és érzékeny műszerek csomagolására alkalmas dobozok készülnek. Az építőiparban használatos szigetelő- és burkolólemezek előállítására a dugógyártás hulladékából és a gyengébb minőségű parafa kéregből történik úgy, hogy ezeket megőrlik, és ebből az őrleményből tömböket préselnek természetes alapanyagú ragasztó hozzáadásával vagy magas hőmérsékleten. A tömböket különböző vastagságú lemezekké szeletelik. Ezekből a szeletekből áll össze a már felhasználható parafa csempe.

A parafa anyagában lévő sokmilliónyi légszák nagy rugalmasságot biztosít, ezért a parafa burkolatok rendkívül jó hang- és hőszigetelő, valamint rezgés csillapító képességűek.

Nehezen éghető, antisztatikusak, rothadás-, korhadás- és gombaellenálló burkolatok készülnek belőle. ■

ZOL-GÉM KFT.

Mesterek Minősége

Műszárított: F. és G. bükk, tölgy, kőris, juhar, éger, cseresznye, kerti és F. dió, hárs, akác, Borovi, luc, vörösfenyő

Borovi: Ajtó és ablakfrízek, borovi táblák

ZOL-GÉM Kft. Cím: 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 98-114.
Tel.: 06-20/986-2070, 06-20/257-3269, 06-20/960-9278
Online: www.zol-gem.hu E-mail: zol-gem@zol-gem.hu